

1982/83:97

Tisdagen den 15 mars

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 7 innevarande månad.

2 § Svar på fråga 1982/83:304 om åtgärder för att stoppa viss inseminationsverksamhet

Anf. 1 Justitieminister OVE RAINER:

Herr talman! Rune Gustavsson har frågat mig om jag avser att i Nordiska ministerrådet ta initiativ för att stoppa det geschäft i fråga om insemination som bedrivs av en firma i Danmark.

I både Danmark och Sverige, och f. ö. även i de övriga nordiska länderna, saknas lagstiftning om artificiella inseminationer. I Sverige utreds frågan om sådana inseminationer av den s. k. nya inseminationskommittén (Ju 1981:04). I detta utredningsuppdrag ingår att i den mån det är ändamålsenligt samråda med företrädare för justitie- och socialdepartementen i de andra nordiska länderna. Sådana kontakter har också ägt rum.

När resultatet av det svenska utredningsarbetet föreligger blir det aktuellt att vid nordiska departementsöverläggningar närmare diskutera förutsättningarna för inseminationsverksamhet som sådan och vilka lagregler som kan behövas, framför allt för att skydda barn som har kommit till genom artificiell insemination.

Det kan då också finnas anledning att ta upp frågan i Nordiska ministerrådet. Men f. n. har jag svårt att se att det finns några förutsättningar för att göra det.

Anf. 2 RUNE GUSTAVSSON (c):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för svaret.

Jag har ställt denna fråga till den svenske justitieministern därför att ärendet var uppe i samband med Nordiska rådets session i Oslo. Jag ställde då till den danska regeringen frågan om den ville vidta några åtgärder med

Tisdagen den
15 mars 1983

*Om åtgärder för
att stoppa viss in-
seminationsverk-
samhet*

anledning av att en privat firma i Danmark enligt uppgifter bedrev inseminationsverksamhet genom bl. a. postorder. Det svar som jag då fick var mycket intetsägande. Eftersom jag anser att Nordiska rådet borde ta upp denna fråga, har jag vänt mig till den svenske justitieministern i förhoppning om att han skall engagera sig i ärendet och ta upp det i ministerrådet.

Det svar som jag nu har fått är ungefär lika intetsägande som det jag fick av den danska regeringen. Jag delar inte den uppfattning som justitieministern ger uttryck för när han här säger att han har svårt att se att det finns några förutsättningar för att ta upp denna fråga i ministerrådet.

Vi har exempel från andra områden då man har tagit upp sådana här frågor och lyckats nå resultat, exempelvis inom narkotikaområdet. Förra året hade ju Sveriges dåvarande justitieminister och socialminister överläggningar med de danska representanterna och fick då danskarna att inse att man gemensamt måste arbeta med narkotikaproblemet.

Jag har här tagit upp en mycket allvarlig fråga. Det är – som justitiombudsmannen Tor Sverne har uttryckt det i en tidningsartikel – en extrem avart av inseminationsverksamhet, och därför måste den stoppas. Jag ställer mig frågan: Kan samhället utan att reagera åse att faderlösa barn kommer till världen? Det är som jag ser det barnens rätt det gäller. Barn har rätt att ha både far och mor. Det finns tillräckligt många barn i Sverige i dag som saknar en förälder. Barnen har också rätt att veta sitt ursprung, men detta nonchaleras fullständigt. Den kommersiella hantering som den danska firman bedriver innebär en fruktansvärd nedsättning av faderns roll för barnet.

Därför vill jag än en gång vädja till justitieministern att inte vänta tills den åberopade utredningen blir färdig utan ta initiativ i Nordiska ministerrådet och försöka förmå danskarna att ta itu med denna fråga.

Anf. 3 Justitieminister OVE RAINER:

Herr talman! Jag tror inte att det råder några delade meningar mellan mig och Rune Gustavsson när det gäller angelägenheten i att verkligen lösa dessa problem och lösa dem så fort som möjligt. Därför har vi kommit överens med justitiombudsmannen Sverne, som är utredningsman på svensk sida, att han först skall lägga fram ett delbetänkande om artificiella inseminationer, och han har lovat komma med det nu till hösten. Jag är nämligen mycket angelägen om att påskynda detta utredningsarbete. Tor Sverne har lovat att komma med ett slutbetänkande till hösten 1984. Det är en ganska hög ambitionsnivå i en sådan utfästelse, därför att detta är utomordentligt svåra frågor.

Att jag inte anser att det f. n. finns förutsättningar att ta upp frågan i Nordiska ministerrådet beror på att vi på svensk sida först vill försöka klargöra alla dessa svåra problem. För att över huvud taget kunna agera i något avseende måste vi först ha en lagstiftning att grunda detta handlande på. Jag bedömer att den mest brådskande frågan i sammanhanget är att få fram en lagstiftning, som vi sedan kan ha som utgångspunkt för de åtgärder som behöver vidtas.

Jag blev också besviken över det danska svaret i Nordiska rådet, där man väsentligen radade upp alla de svårigheter som föreligger. Det är kanske inte minst mot bakgrund av det negativa svaret som jag gör den realistiska bedömningen att vi från svensk sida bör ha ett bra underlag innan vi agerar på nordiskt plan.

Anf. 4 RUNE GUSTAVSSON (c):

Herr talman! Jag tror inte heller att justitieministern och jag har olika uppfattningar i själva huvudfrågan, utan det gäller frågan hur vi skall agera för att få danskarna att börja tänka i litet andra banor.

Som framgick av den tidningsdebatt som förekom även i Norge under Nordiska rådets möte reagerade också norrmännen mycket starkt mot denna verksamhet. De hade väl upplevt problemet på samma sätt som vi gör i Sverige. Därför är det också viktigt att man tar upp frågan ur nordisk synpunkt.

Jag är medveten om att det är viktigt att ha ett material, och den utredning som Tor Sverne håller på med är värdefull att ha som underlag när man skall ta upp hela inseminationsfrågan. Men detta fall gäller ju en avart. Om jag inte minns mig hade JO Sverne gett uttryck för att det även när det gällde utredningsfrågan var svårt att diskutera med danskarna. Därför är det väldigt viktigt att ta itu med den danska regeringen, för att få en diskussion på ett förberedande stadium.

Anf. 5 Justitieminister OVE RAINER:

Herr talman! Min erfarenhet från nordiskt samarbete är att man, framför allt när det gäller att övertyga danskarna om en svensk uppfattning, bör ha försett sig med bra argument. De argumenten arbetar vi på att få fram.

I den mån det fortfarande råder delade meningar mellan Rune Gustavsson och mig, gäller de bara på vilket sätt man skall gå fram för att nå målet. Vi har fortlöpande möten mellan justitieministrarna, och vi kommer att ha ett sådant möte i Sverige om några månader. Jag kan försäkra att jag vid detta möte tänker ta upp denna fråga, för att diskutera den med mina kolleger och kanske förebera en framstöt så småningom i mera formella former i Nordiska ministerrådet.

Anf. 6 RUNE GUSTAVSSON (c):

Herr talman! Det sista som justitieministern sade, att han tänker ta upp detta redan vid nästa möte med justitieministrarna, tackar jag för.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1982/83:90 till finansutskottet

*Om åtgärder för
att stoppa viss in-
seminationsverk-
samhet*

4 § Anmäldes och bordlades

Skrivelse

1982/83:131 Handlingsprogram i handikappfrågor

5 § Anmäldes och bordlades

Motionerna

1982/83:2222 av *Hugo Hegeland*

Ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt (prop. 1982/83:99)

1982/83:2223 av *John Andersson m. fl.*

1982/83:2224 av *Nils Åsling m. fl.*

Förslag till lag om förbud under viss tid mot nybyggnad av djurstallar för nötkreatur, svin och fjäderfä (prop. 1982/83:112)

6 § Anmäldes och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkanden

1982/83:20 Verksamheten vid vissa regionala alarmeringscentraler

1982/83:21 Kommunala frågor

1982/83:22 Anslag till Stöd till politiska partier (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:23 Anslag till Allmänna val (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:24 Anslag till Datainspektionen (prop. 1982/83:100 delvis)

Skatteutskottets betänkanden

1982/83:26 Företagsstiftelser

1982/83:27 Beskattning av annonsblad

Lagutskottets betänkande

1982/83:29 Anslag till fideikommissnämnden (prop. 1982/83:100 delvis)

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1982/83:16 Föräldraförsäkringen (prop. 1982/83:100 delvis)

Utbildningsutskottets betänkande

1982/83:16 Tjänstekonstruktionen m. m. för studie- och yrkesorientering i grundskolan och gymnasieskolan (prop. 1982/83:69)

Civilutskottets betänkande

1982/83:11 Utbyggnad av vattenkraft

7. § Meddelande om frågor

Nr 97

Tisdagen den
15 mars 1983

Meddelades att följande frågor framställdes

den 14 mars

1982/83:335 av *Jörn Svensson* (vpk) till industriministern om den svenska varvspolitiken:

Enligt uppgift har riksbankens chef Bengt Dennis i en intervju publicerad i tidningen *Arbetet* måndagen den 14 mars 1983 uttalat den uppfattningen, att Svenska Varvs två kvarvarande anläggningar bör skrotas.

Med anledning härav vill jag till industriministern ställa följande fråga:

Avser regeringen att låta sig vägledas av riksbankschefens uttalade mening vid förestående beslut om den svenska varvspolitiken, och kan riksbankschefens uttalande få återverkningar på Svenska Varvs ställning på kreditmarknaden?

1982/83:336 av *Kerstin Anér* (fp) till utrikesministern om åtgärder för att främja de mänskliga rättigheterna i Uruguay:

Vilka åtgärder avser utrikesministern vidta i syfte att främja de mänskliga rättigheterna i Uruguay?

den 15 mars

1982/83:337 av *Kerstin Ekman* (fp) till industriministern om finansieringsvillkoren för offshore-konstruktioner:

Sedan november 1982 gäller nya regler hos fartygskreditnämnden för finansiering av beställningar vid svenska varv. För fartygsbyggen är räntenivån 10,2 % och för offshore-konstruktioner 13,4 %. Den högre räntenivån för offshore-konstruktioner kan leda till att svensk varvsindustri missar en del av denna viktiga marknad.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga till industriministern:

Avser regeringen att vidta åtgärder för att förbättra finansieringsvillkoren för offshore-konstruktioner?

1982/83:338 av *Kerstin Ekman* (fp) till finansministern om stationeringen av utsjöbevakningsfartyget Tv 172:

Utsjöbevakningsfartyget Tv 172 är stationerat i Nynäshamn. Det har i flera olika sammanhang uttalats att många skäl – inte minst för bevakningen av de svenska fiskevattnen runt Gotland – talar för att fartyget borde ha hemmahamn på Gotland.

Mot denna bakgrund vill jag fråga finansministern:

Avser regeringen att planera för en framtida stationering av utsjöbevakningsfartyget Tv 172 på Gotland?

*Meddelande om
frågor*

Nr 97

Tisdagen den
15 mars 1983

*Meddelande om
frågor*

1982/83:339 av *Lennart Pettersson* (s) till statsrådet Birgitta Dahl om strävan att stödja svenska oljeraffinaderier:

Den snabbt krympande oljeförbrukningen är till fördel för Sveriges ekonomi men har samtidigt inneburit problem för raffinaderiindustrin och dess anställda.

Energiminister Birgitta Dahl har uttalat att regeringen vill göra vad den kan för att stödja svenska raffinaderier utan att därför frångå det långsiktiga målet att minska vårt oljeberoende. Ett godkännande av Kuwaits planer på att köpa Svenska Gulf och på att försörja dess distributionsapparat med oljeprodukter som raffinerats utomlands skulle vara till nackdel för svensk raffinaderiindustri och uppenbarligen också strida mot regeringens offentligt deklarerade oljepolitik.

Jag ber därför att få fråga energiministern:

Hur stämmer ett eventuellt godkännande av Kuwaits köp av Svenska Gulf med regeringens strävan att stödja svenska raffinaderier och kravet på en ökad raffinering av olja inom landet?

8 § Kammaren åtskildes kl. 15.11.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

/Solveig Gemert